

ספר
דף על הדף
על מסכת בכורות

פרק ראשון

בבהמתו מותר לכתחילה ועיי"ש, א"כ הכא דהעובר לא הוי רק מסייע, שפיר מותר לעבוד בבהמתו ע"כ.

★ ★

והגאון ר' אברהם לופטביר זצ"ל כתב בסו"ס זרע אברהם: משמע דהלוקח עובר חמור של עכו"ם לא עביד שום איסור. וכן במשנה לא נזכר איסור בלוקח עובר. והא עכו"ם יעשה בה מלאכה בשבת, וכמו דאמרינן היא וולדה נגחו ה"נ לענין מלאכה נימא היא וולדה עבדו מלאכה. ואין לומר דעובר הא הוי דשלב"ל וע"כ מקנה לי רק כשתלד, זה אינו, דהא האומר על הבכור עם יציאת רובו עולה אמרינן דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין וכדאיתא (בתמורה כה.), וע"כ דמקני לי האם לעוברת וכמ"ש התוספות. וא"כ קשה כנ"ל.

ואולי דבעובר לא שייך איסור שביתת בהמתו, דעובר לא מקרי בהמה, ועיין (בחולין סט): לענין תמורה אי ממירין בעובר ובתוספות (ב"ק נה. ד"ה אתיא) דבדגים לא שייך שביתת בהמתו ואכמ"ל.

★ ★

דף ב' ע"א

במשנה: הלוקח עובר חמורו של עכו"ם וכו'.

כותב תלמיד יח"ל, הב' אלימלך שפירא ז"ל-ה"ד בקובץ ברכת שלמה - כתר תורה (בנד"מ ע' 571 סי' ז'): ככולה סוגי' מבואר דבהלוקח עובר של עכו"ם לא עביד שום איסור, וקשה לפי מה דאמרינן בתמורה (דף ל"ד.) ולד הנוגחת אסורה היא וילדה נגחו, ובב"ק דף מ"ו פרה שהזיקה גובין מוולדה, מ"ט גופה היא, ועיי"ש בתוס', א"כ כיון דהעכו"ם יעבוד בבהמה זו מלאכה בשבת, גם העובר יסייע, ועובר על שביתת בהמתו דהיינו העובר, וראיתי שהעיר בזה בספר זרע אברהם.

ונראה לומר לפי מה דקיי"ל בשבת (דף צ"ג) דבזה יכול וזה אינו יכול, האיניו יכול פטור, משום דמסייע אין בו ממש, ועי' בתוס' שם ד"ה אמר וביו"ד סי' קצ"ח איתא דבמסייע אפי' איסור דרבנן ליכא. ואף למאי דמשמע בגמ' לקמן דף י"א דמסייע גזרו בי רבנן, ועי' בתשו' בית יצחק חאו"ח סי' ל"ה מש"כ בזה, י"ל לפי מה דקיי"ל וברמב"ם (פי"ג מהל' שבת הל' י"ב) דכל שבחבירו פטור אבל אסור,